

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 21 August st. v.
2 Sept. st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 63.

ANUL XVI.

1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Mișcare culturala româna în Oradea-mare.

În ori care parte locuita de Români se face vr'o inițiativa pentru a se întreprinde cutare mișcare pe terenul culturalu naționalu, fia-care fiu al națiunii trebuie să simta o adâncă bucuria; cu atât mai mare trebuie să fia dâra bucuri'a noastră atunce, când vedemu că realizarea unei idei naționale se ivesce tocmai pe acelu terenu și în acelu teritoriu unde necesitatea este mai mare.

Este invederatu, că terenul instrucțiunii publice e acela, pe care noi Români trebuie să desvoltăm cea mai urgenta activitate. Cultur'a dă viétă și taria unei națiuni, fără ea n'avemu viitoru. Dar această cultura are să fia naționala, căci numai o astfel de cultura pôte să corespunda dorințelor și aspirațiunilor hōstre de susținere, desvoltare și înflorire ca națiune.

Ni trebuiescu școli, cât de multe, pretotîndene; școli la sate, institute mai înnalte de învetiamentu; școli pentru prunci, și pentru fete, — dar tōte conduse în spiritu românesc.

Între școlile de cari avemu trebuința ocupa unu locu de frunte institutele pentru crescerea fetelor, despre cari s'a vorbitu deja în fōi'a acést'a. Atunce s'a accentuat importantă'a lor, deci este de prisos să mai probăm acést'a. Toti aceia cari știu, ce înriurire au în viétă'a sociala, conjugala și familiara femeile, ca soții și mame, vor ști cumpeni că ce efectu pôte să se produca în o familia, unde mam'a posede sentimente naționale și vorbesce cu ai sei românesc.

Trebuie dar să ingrigim ca femeile nōstre, mamele române, să fia pregatite de timpuriu, pentru ca ele să pōta îndeplini dorința generala în asta privinția. Trebuie să înființăm institute naționale pentru crescerea fetelor române!

E bine, dēca asemenea institute sūnt necesarie în genere prin tōte părțile locuite de Români, cu atât mai tare trebuie să dorim înființarea lor acolo unde elementul românesc, în contactul seu cu celelalte elemente, este mai espusu a-si perde idiomul seu originalu. Acolo efectul acestor institute este și mai salutaru. Iēta pentru ce salutăm noi dâra cu dupla bucuria mișcarea ce s'a întreprinsu la Oradea-mare spre a înființā aice unu institutu pentru crescerea mai înnalta a fetelor române!

Acēsta mișcare nu datēza numai de acuma, ea-si trage originea înca din finea deceniului trecut. O brava și zelōsa dama româna din Oradea-mare, Paulina Romanu n. Covaciū, a luat u înca atunce inițiativ'a și s'a pus u în fruntea întreprinderii, făcēdu colecte și arangându petreceri pentru acestu scopu. Constatăm

acést'a cu recunoscintă'a datorita umbrei repausatei inițiatōre, care de atunce, durere, a încetatu din viétă'a.

De atunce și pân'acuma înse acēsta întreprindere a stagnatu. În fine inteligința'a româna din Oradea-mare se cređu datōre a luā inițiativ'a pentru punerea de nou în lucrare a ei. Sâmbet'a trecuta se ținū în privinția acēsta o consvatuire, despre care raportēza procesul verbalu ce publicăm u mai la vale.

Dorim u din ānima, și cu noi dimpreuna credem u că dorescu toti romāni, ca acēsta întreprindere salutară să fia încoronata cu succesul doritu!

I. V.

Processu verbalu.

Adunarea inteliginței române oradane,

ținuta în Oradea-mare la 28 august 1880, în caus'a continuării activității d'a înființā aice o școlă de crescere pentru fetele române.

Presinti: Bica Simeon, Bochisū Elia, Buna Ioan, Ciōra George, Dițū Mihaiu, Gera Alesandru, Horvatu George, Kōváry Teodor, Cucu Ioan, Lazaru George, Lazaru Teodor, Maniu Mihaiu, Palu Gavril, Papp George, Popu Ioan, Rezeiu Silviu, Tulvanu Ioan, Veress Ioan, Vulcanu Nicolau, Vulcanu Iosif.

1. Dupa usul parlamentaru, înainte de tōte adunarea se constituie, prin alegerea unui președinte și notaru, și la propunerea dlui Iosif Vulcanu

isi alege de președinte pe Rds. D. Teodor Kōváry, iēr de notaru pe Ioan Popu.

2. Rds. d. președinte, ocupādu locul presidialu, ia cuvēntul și dupa permiterea însemnată'a acestei consvatuiri, în vorbirea sa de deschidere constata acel tristu adevēru, că cu tōta înriurirea ce o are crescerea secului femeiescu asupra viitorului unui poporu, la noi institutele pentru crescerea de fete române, înțelege aci crescerea mai înnalta, durere! sūnt pr puține, ma nōue în comitatul Bihoru ni lipsesc u totul; afla dar motivate staruintele de a se înființā în Oradea-mare unu asemenea institutu, cu atât mai vērtoșu, căci interesarea publicului romānu, înainte cu cātiva ani, ni-a pus u la dispozițiune și mijlōce, cari vor înlesni multu realizarea ideii. Aflarea modalității, cum s'ar putē realizā scopul mai ușoru și continuarea pașilor deja întreprinsi, pân' la încoronarea acelora cu succesul doritu — ție dl președinte — sūnt cestiunile asupra cărōra are a se consultā și decide adunarea, pe care o și deschide.

Cei de față primescu cu cea mai viua placere cuvintele presidiale, inspirate de nobil'a însufletire față de progresul culturalu și enunțiațiunea ce privesce ordinea țilei se ia la cunoscintă'a.

3. Rds. D. Ioan Cucu revoca în memori'a celor prezinti împregiurarea, că în anii 1868—1871 s'au întreprinsu colecte publice și s'au adunatu bani pentru înființarea unui institutu de fete în Oradea-mare; dorește și propune, ca adunarea să faca cercetările necesarie pentru de a se informă unde se administreza sumele colectate și căta le este fructificarea până adi?

Fiindu lucru cunoscutu, că în fruntea întreprinderii, ce pe la 1868—1871 a facutu colecte și a aranjiatu petreceri publice pentru înființarea unui institutu de creștere de fete în Oradea-mare, a statu dl Iosif Romanu și respective soția sa de pia memoria: adunarea dă însărcinare dlui președinte a invita pe sus numitul domnu, ca și pe reprezentantele soției repausate, ca despre sumele colectate pentru scopul susatinsu și respective despre cele încassate din petrecerile publice ce s'au aranjiatu cu aceeași mențiune, despre elocarea și creșterea acelor delatimpul încassării să-si faca raportul și socot'a, cel multu până în 10 septembrie a. c. st. n.

4. Venindu la ordinea zilei întrebarea, ore inteliginț'a româna din Orada-mare este ea competentă a se demite de asta-data în dezbateră meritorială și decideră modalității, cum ar fi a se pune la cale continuarea pașilor deja întreprinsi pentru înființarea institutului des memoratu? — dl Iosif Vulcanu propune și

adunarea, în ceea ce privește hotărîrea modalității procederii ulterioare, se declara necompetentă, și pentru elaborarea unei programe în acestu respectu, decide convocarea unei adunări generale a întregii inteliginț'e române din comitatul Bihoru pe 14 sept. a. c. st. n. avându a se conformă întru toate înviațiunilor ce le va primi dela acea adunare.

Cu facerea și spediirea convocărilor se însărcineza biuroul.

5. Pentru ușorarea consultărilor adunării convocate pe terminul susatinsu și respective pentru pregătirea materialului de dezbateră pe partea aceeaia, — la propunerea dlui Iosif Vulcanu, se constata necesitatea alegerii unei comisii propunătoare, și de membrii aceeaia:

Se alege dnii Teodor Kőváry, Ioan Cucu, Simeon Bica, Iosif Vulcanu, Nicolau Zigre, Ioan Popu, Ioan Veress, Silviu Rezeiu, George Horvatu și Ioan Buna.

Cu acést'a ordinea zilei fiindu eshauriata, autenti-

care procesului verbalu se concrede comisii de sub punctul precedent și președintele încheia adunarea.

Datu ca mai sus.

Teodor Kőváry,
presedinte.

Ioan Popu,
notaru.

Apelu la publicul român din Biharia.

P. T. Domnule!

Influinț'a ce o are direcțiunea creșterii femeiesci asupra viitorului unei națiuni este în genere cunoscută.

Nu mai puțin avem cu totă trist'a esperinț'a, că nisuințele și zelul, ce s'au desvoltatu în timpul mai din urma și se desvolta și astadi din partea autorităților noastre bisericesci cu privire la înaintarea învetlămîntului superioru naționalu pentru partea barbată, n'a îmbrășiatu cu aceeași căldură, nu cultivéza în mesura egală și creșterea mai înaltă a secului femeiescu, și că în specialu pe vastul teritoriu al comitatului Bihoru, locuitu în mare parte de români, n'avemu macaru unu institutu pentru creșterea de fete române.

Confrontarea acestor două împregiurări a datu îndemnul și a excitatu în inteliginț'a noastră de aice dorinț'a ferbinte, ca și pe acestu terenu, să repareze cât se pôte de curînd negleșele trecutului.

Înce pe la anii 1868—1871 se întrunise aici unu comitetu, cu scopul de a realiză frumós'a ideia a înființării unui institutu de creștere pentru secul femeiescu, pe calea asociării, cu spriginul tuturor românilor bine simțitori.

Apelul acestui comitetu facutu la adres'a celor mai de aproape interesati a datu în toate părțile de cea mai călduroasă partinire, și colectele, apoi petrecerile publice inițiate și esecutate pe acelu timpu, au produsu unu rezultatu deplin satisfactoru în favorul institutului.

Pe cât înse au fost de îmbucurătoare succesele începutului, pe atât de trista fu epoc'a de stagnare i-a urmatu.

Dar ideea salutaria pe unu timpu data uitării, o vedemu ierasi reimprospetata.

Inteliginț'a româna din Oradea-mare, în adunarea ei ținuta la 28 august a. c. decise a pași de nou cu acesta cauza pe terenul activității, și pentru ca activitatea ei să fie condusa în direcțiunea și dupa modali-

matu în judecatori acea convingere firma, ce se manifestă prin Sabine.

El credea cu putinț'a, că nu va fi ascultat, că argumentele lui nu vor fi cređute, că conclusionile sale nu se vor aprobă; dar cum ar puté cineva să nu cređa pe acesta frumósă și superba Sabine, cum ar puté cineva să nu simta așa precum simte Sabine?! Judecatorii au ochi și urechi. Ei vedu și audu. El credea, că rezultatu nu mai pôte fi îndoiosu.

Eră siguru de succesu și deja isi dicea, că deca sentinț'a achitatore va fi enunciată, aceea se va puté atribui numai purtării, relatării convingătoare și mintii Sabine-ei.

Așa se amagesce avocatul convinsu în sulletul seu despre nevinovaț'a clientei sale, mai ales deca are ăresi-care interesu față de unul din martorii ușoratori.

Procurorul trată foarte aspru pe acusat'a. Faptele scóse la lumina în cursul investigațiunii erau pentru densus niște probe depline pentru vinovaț'a Ismerie-ei. Spuse, că veduv'a de multe ori s'a aflatu în perplesitate de bani, pe care voiá s'o ascunda; când nu mai fu în stare să îndestulésca din al seu pretensiunile creditorilor, se atinse de banii stapânului, cari în toate zilele se întorceau în mânilor ei.

(Va urmá.)

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

Totă o cređura, că n'a vedutu și n'a auditu nimica, și nimeni nici nu-i plesni prin minte, ca să banuiesca pe „dormindul“ Laurent. Mirele ei vanu i aruncă niște priviri pline de amoru și de gloria, când ea se întórse la locul ei.

Bucur'a lui Honoré Tanguin eră nemarginită în timpul acestei ascultări iritabile. Cununi'a eră fiesata pe diu'a urmatore, și înainte isi întipuiá, ce gloria va fi pentru densus, deca în diu'a urmatore diuarele de odata cu descrierea fidanțării sale, vor relatá cum mirés'a lui a aparutu înainte judecatoriei, ce toaleta a avutu, cât de curagios și barbatesce s'a purtat și ce a dișu!...

Sabine întru adevér eră persón'a cea mai simpatica în acestu procesu criminalu; unu fel de aureola o încungitură, când respundea la întrebările președintelui.

Aperatorul privia cu uimire spre Sabine și ascultă cu placere relatarea ei. El credea cu neputinț'a, ca cuvintele hotarite ale acestei fete frumóse să nu fi impri-

tățile, ce le va statori întreg'a inteliginția româna din giuru, totu atunci redică la valóre de concludu convocarea unei adunări generale pe diu'a de 14 septembrie a. c. c. nou, dupa mediádi la 5 óre în Oradea-mare, sal'a otelului „Arborele verde“.

Dreptu aceea, în numele inteliginției din locu, conform însarcinării primite din partea aceleia, subscrisii vinu a Te invitá, P. T. Domnule, la adunarea generala desipta pe terminul de mai sus, rogându-te, ca însoțitu și de alti cunoscuti din giurul D'Tale, să binevoiesci a participá la acea adunare, dându-ne astfel concursul moralu la continuarea pașilor intenționati întru realisarea ideii de mare însemnatate.

Din adunarea inteliginției române oradane, ținuta în Oradea-mare la 28 august 1880.

Cu stima

Teodor Kőváry,
presiedinte.

Ioan Popu,
notaru.

Balu la Naseudu.

— In 18 august. —

De óra-ce vedu că nu vi-a scrisu nímene, apucu eu condeiu, ca astfel pe colónele „Familiei“ să fia însemnaia și petrecerea noastră. Observu înse, că tinerimea noastră când arangéza undeva vr'o petrecere, ar trebui să îngrigésca totu-odata, ca și fói'a noastră sociala „Familia“ să fia informata numai decât despre succesul avutu, ca astfel aice ca într'o oglinda să vedemu reflectându-se tóte mișcamințele vietii sociale române.

Precum sciti, studentii academiei de pe la noi de câțva ani încóce dau în ferii câte unu balu pentru ajutorarea tinerilor lipsiti de mijlóce. Ar fi bine, dupa parerea mea, ca tinerimea noastră de pe la tóte institutele academice și alte școli înnalte să convina în fia-care anu cel puțin prin represintanti, și să întarésca legatur'a frației prin cunoscintele facute, prin arangiári de conferinție literarie, concertu, baluri etc. Iéta o ideia, desbata-o societățile noastre de lectura și realizeze-o în anul viitoru! Vedeti cum tóta junimea sërba se adună și ținú consvatuirii la Neoplanta; óre n'ar puté și tinerimea noastră face acést'a?

Dar să revinu la subiectul meu! Tinerimea româna academica de prin părțile noastre, imitându esemplul din anii trecuti, dete dara și în anul acesta unu balu pentru scopul amintitu. Acesta se ținú la Naseud în ospetari'a Rahova, la 18 l. c.

Unii aru fi așteptatu, ca junii nostri, întorsi de prin orașe mari, de pe la institute înnalte de crescere, să fi arangiátu înainte de balu și vr'unu concertu declamatoricu musicalu; dar ei și așa au meritul lor, căci cel puținu a produsu o convenire sociala mai mare, de ce avemu atât de mare necesitate. În anul viitoru sperămu, că se va satisface și dorința relativa la vr'unu concertu.

Acuma constatámu cu bucuría, că balul a reeșitu splendidu, căci s'a întrunitu o stralucita cununa de óspeti, numerul damelor presinte erá peste. 120. Petrecerea fu fórt animata, jocurile naționale se executara cu multa placere, ultim'a „Someșana“ se jucá la órele 4 deminét'a. Music'a înca fu buna și cântá cele mai frumoșe piese nóue naționale, între altele și quadrilul „Aurora“ de dl Jacob Mureșanu și mai multe compositiuni de talentatul compositoru dl C. G. Porumbescu.

Dintre dame amintímu pe dn'a A. Munteanu, dn'a Bogdanu cu fiic'a sa și dn'a Cherestesiu din Desiu; dn'a Steopul din Reginu, dn'a Luisa Isipu din Rocna vechia; ier din Naseudu dnele Nastasia Popitíanu, Elisabeta Tanco, Lucretia Moisilu, Cristina Siuteu, si dn'a dr. Popu med. de regim. Ier dintre dșóre: Rosa Goldschmidt, Emilia și Paulina Mihailasiu, Amalia Picu, Antonia

Vocalek, Anna Cimbulea, Aurelia Silași, Cornelia Ciato, Pelagia Popu, Valeria Pavelia, Lucretia Boca (Rusiuminti), Maria Popu, Maria Chifa (Busifaleu), Emilia și Elisabeta Salvanu, Ana Precupu, Maria Gáborfi și altele multe-multe... pe cari le voiú cunóce mai bine în anul viitoru, în al patrale balu academicu.

Pána atunci salutu înca odata ideii'a acésta frumósa a junilor academici naseudeni, și gratulezu laboriosului comitetu arangiatoriu din astu anu, dorindu sucesorilor totu așa resultatu ca și în anul acesta!

Astadi fondul se urca la 233 fl.

Unu participantu.

C e e n o u ?

Maj. Sa regele dumineca la 10 óre a pornitu din Viena spre Galiti'a. La Olmütz a fost primitu cu mare pompa mai ales de către elementul slavu. Regele nu este petrecutu nici de ministrii, nici de archiduci. La Cracovi'a se facura grandioșe pregatiri de primire, și acolo la manevre vor asistá și câțva archiduci. Scirile mai nóue spunu, că Maj. Sa va merge și la taber'a din Tiganesci în Români'a, spre a face visita principelui Carol.

Principele Carol al României, carele — precum se scie — a fost numitu de către Maj. Sa șefu onoraru al regimentului 6 de infanteria, rentorcându-se din strai-netate, se va oprí dóue zile în Budapesta. Cu acésta ocaziune Alteti'a Sa regala va înspiácia în persóna regimentul numitu, care acuma pórtá numele seu și se afla în garnisóna în Budapesta. Spre acestu scopu regimentul va eși pe câmpul Rákos cu mare parada. Domnul României de asta-data va fi în cvartiru în castelul regescu din Buda. Soldatii acelu regimentu, cari se vor equipá cu totul de nou, vreu să faca noului șefu al lor o primire stralucita, pentru care pregatirile se si începura.

Sciri personale. *Dnii Mocionesci*, amintiti în nrl trecutu, petrecu la băile din Domhat în Transilvani'a și detera pentru balul din Naseud 100 fl. — *Pr. SŞa Ioan Metianu* se afla la Sibiiu spre a luá parte la ședintiele consistoriului mitropolitianu.

Hymen. *Dl Ioan Fekete Negrutiu*, profesorul gimnasialu în Blășu, la 17/29 august și-a serbatu cununí'a cu dșór'a Leontina Cristianu institutore româna totu acolo. — *Dl Basiliu Danu* și domnișór'a Ana Ioan Pinciu ținura cununí'a lor la 29 august în Ibașfaleu.

Ministrul Tréfort în Sibiiu a primitu autoritățile civile și eclesiastice. Consistoriul gr. or., precum cetímu în „*Telegr. Rom.*“, a fost condusu de Esc. Sa mitropolitul. În acea di a fost diner și mésa la superintendentul Teutsch. În diu'a urmátore ministrul a facutu visita mitropolitului, și a visitatu seminariul Andreianu și biseric'a româna gr. or. din cetate. La 2 óre a fost prândíu splendidu la Esc. Sa mitropolitul, la care a luat parte tóta generalitatea, capii regimentelor și dicasterielor bisericesci și civile. Dupa miédjadi a facutu excursiune la Ogná. Din Sibiiu a plecatu prin Fagarașu la Brașovu, unde avea a se ocupá și cu procesul dintre greci și români.

Calea ferata pâna la Beiușu. Scriseram și noi, că în comitatul Biharia s'a pornitu o mișcare pentru a se cladí trei căli ferate vicinale pe teritoriul acestui comitatu. Aceste căli s'ar face de către unu consorcíu englesu, cu garanția comitatensa. Un'a din aceste ar legá Beiușul cu Oradea-mare. Precum aflámu, încát pentru lini'a acést'a, subvențiunea cu greu se va realísá, din cauza că nici cele dóue dominii episcopesci, nici unele comune nu vreu să concurga cu nimica. Inginerii consorcíului, ni se díce, au și începutu a studiá terenul. Lini'a nóua ar începe între stațiunile Cefa și Salonta, și pe

la Tinca și B. Uilacu, s'ar conduce la Beiușu, unde gar'a ar fi cam pe la „Fontân'a Popii“.

Balu la Beiușu. După încheierea numărului trecut primiram din Beiușu următoarele șire: „Nu mai putem dice, că viață a noastră socială e monotona, căci ieta abia se arangia concertul declamatoric-musicalu al tinerimei, furemu invitati la o alta petrecere cu jocu. La 22 august se și arangia în gradin'a ospetariei lui F. Fogarasy o petrecere cu dantiu, în favorul bisericelor gr. or. româna și de confesiunea helvet. Dar nu sciu din ce cauza, dora pentru că eră postul de St. Maria, din tota inteligință româna numai 6 ônsi se presintara, ier dintre domnișorele române nu veduramu nici un'a. Dintre dômnele și domnișorele cari luara parte, voiu însemnă pe următoarele dômne: Maria Buder, Elena Bartl, Iulia Antoni, Maria Cristea singur'a româna; și domnișorele: Irina Benedek, surorile Eder, Adriana Buder, Amalia Csávásy, Francisca Laugenthal, Elena Szölösy. Sér'a la cassa s'au primitu 120 fl.

Sciri din Români'a. *Rectificarea Dimbovitiei* se va da în litațiune la 2 octombre st. v. la Bucuresci. — *Domnul*, după informațiunile diuariului „Timpul“, se va întorce în țera pe la sfârșitul lui septembre. — *Vacantiile* judecătorești și ale școlilor primare se terminara la 15/27 august; în diu'a următoare membrii magistraturei și ai învetiământului primaru intrara în esercițiul funcțiunii lor. — *Consiliul comunalu din Iasi* a votatu deschiderea unui creditu de 250,000 franci pentru restaurarea palatului administrativu ce a arsu. — *Di Slanicenu*, ministrul de resboiu, s'a întorsu în capitala din inspecțiunea ce a facutu în Dobrogea. — *La Berlad* s'a arestatu unu spionu, Victor Paulo, care scoțea planul unor pozițiuni strategice din dreptul satului Rânzesci la trecătorea Prutului.

Sciri din Dobrogea. 28 familie otomane emigrate din Bulgari'a pentru Constantinopolu a sositu de curându la Constantia spre a se duce mai departe la destinațiunea lor. — *La Constantia* s'a construitu pe bulevardu în apropierea Farului unu frumosu salonu unde se stringe publicul pentru a petrece; situatu pe malul mării, împodobitu cu drapele și îndestul de spațiosu, dice „Farul Constantiei“, el a devenitu locul de întelnire al tuturor; diu'a se converséza, se cânta la pianu, sér'a se jóca la sunetele muzicii militare. — *Alegerile* consiliilor comunale, conform legii de organizațiune a Dobrogei, se facura la 10/22 august. — *Banțele de hoti* au încetatu a nelinisci securitatea publica; la Mangali'a s'au adusu 41 talhari, la Herșova s'au mai prinsu trei banditi; tribunalul va face instrucțiunea penala.

Sciri scurte. *Ministeriul de resboiu* a decisu se mai înființeze dece batalione de vênatori, ceea ce s'a aprobatu și de către Maj. Sa. — *La Dobritinu*, redactorul diuariului „Ébresztő“, Szathmáry Károly, a fost condamnatu pentru crima de lese-majestate la închisóre de unu anu și jumetate. — *Conventul evangelicu din Siopron* a alesu în locul directorului magiaru de școle unu directoru germânu.

Necrologu. *Ioan Drocu*, parocu gr. or. în Reșinari, a încetatu din viață la 14/26 august, în etate de 71 ani, lasându în doliu pe soçi'a sa Paraschiva, pe fiul seu Ioan administratoru protopopescu, pe nepotii Ioan Drocu Mitrea, Comșa Mitrea, și pe frații Vasilie și Nicolae.

Cronic'a lumiei.

Velul de nunta al principesei Stefania, care i se va darui de către orașul Brusela este deja gata, și costa 25,000 franci. Velul este cusutu totu cu mân'a și mesóra trei metri 25 centimetri în lungime și 3 metri în largime. În centru se vede emblem'a Austriei, la drépt'a și la stâng'a armele orașului Brusela. Bordur'a

e formata din armele a noue provincie și din diferite ornamente. Întregul velu e preseratu cu flori lucrate admirabile. Cu unu cuventu este unu adevratu obiectu de arta, la care au colaboratu o suta cincideci de lucrátore, întrebuintiându împreuna noue mfi de diile de lucru.

Evreii în Germâni'a. Diuarele germâne confirma esistință a unei petițiuni care circula acuma în totu imperiul, și prin care se atrage atențiunea principelui de Bismarck asupra gravelor pericole ce amenință nu numai economi'a socială și proprietatea, dar înca și civilizațiunea și religiunea poporului germânu prin influință a mereu crescenda a mosaismului. Pentru a îndreptă pericolele semnalate, petiționarii ceru de urgență ca legislațiunea care a facutu posibilu ca se se impedece exploatarea și pervertirea națiunii germâne de către evrei, se fia completata și revisuita. Pentru acestu scopu va trebui se se supue parlamentului, în Prussi'a, proiecte de lege în virtutea cărora; 1) imigrațiunea israelitilor, mai cu séma despre estu, se fia oprita; 2) ramurile de industrii exploatare de preferință de evrei, precum sânt bursele, băncile și diuarele se fia controlate și impuse greu; 3) israelitii se fia absolutu esclusi din tôte funcțiunile publice.

Proverbu erzegovinenu. În muntii Erzegovinei esista unu proverbu dialogu care e fôrte curiosu: Ce este femeia? Pentru Turcu, este o captiva; pentru Albanesu, o sclava; pentru Sérbu, o servitóre; pentru Bulgaru, o roba; pentru Grecu, o suverana; pentru Francesu, o femeia.

Unu decretu al țarului a creatu o decorațiune speciala pentru femeile cari și-au terminatu esamenele și potu se esercite profesiunea de doctor. Acésta decorațiune, în care atributele medicinei se vor uni cu armele Rusiei, se va purtá pe partea drépta a pieptului.

Unu spitalu colosalu. Se construesce în acestu momentu la Baltimore, în Statele-Unite, unu spitalu ce va fi de sigur cel mai mare stabilimentu în acestu genru. Terenurile au o suprafața de 6 ectare, și pe acel spațiu se vor redicá 28 zidiri. Numai pentru întretinere fundatoru, John Hopkins, a lasatu unu capitalu de 20 milioane fr.

Sciri straine. *Intre Belgi'a si Romani'a* s'a subsemnatu la 14 și 15 august în Brusela unu tratatu de comerciu și de navigațiune și o convențiune de estradițiune. — *Di M. Cogalniceanu*, tramisul extraordinaru și ministrul plenipotențiaru al României la Paris, a plecatu în concediu pentru dóue luni de diile; în lips'a sa, dl Emil Ghica, primul secretaru al legațiunii, va fi însărcinatu cu gerarea afacerilor României. — *La Krauchenwies* Domnul României a primitu în audiență pe adjunctantul regelui de Württemberg, care i-a adusu o scrisóre din partea regelui împreuna cu marele cordonu al ordinului „Corón'a“. — *Dn'a Rotta din New-York*, a daruitu Academiei franceze sum'a de 20,000 fr. al cărei venitu, capitalisatu în timpu de 5 ani, se se dea ca recompensa celei mai bune scrieri în timpul acestui timpu asupra condițiunii femeiei; acestu premiu va fi pentru întâiasii ôre datu în anul viitoru 1881. — *In Spani'a* începu a se face tulburări; atitudinea amenințátore a oposițiunii dinastice-liberale și mișcarea carlista facu multa bataia de capu cabinetului Canovas; marșalul Quesada stá cu armat'a în provinciile nemulțamite, unde focul carlistu lesne póte isbucni. — *Bulgari'a si Serbi'a* vreu se ncheie o alianță ofensiva și defensiva; diuarele politice publica tratatul în asta privință.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru :

IOSIF VULCANU.